

מפגין פלסטיני מרים אבן בעיר העתיקה

כל השאר — כל חברי מפלגת העבודה ואמנון רובינשטיין — הצביעו בעד המלחמה, הממשלה ומנחם בגין.

לא היתה זאת הצבעה חריפה. ראשי מפלגת העבודה הצביעו בעד המלחמה מדי יום ביומו, במעשים ובדיבורים. שיעור פרוס הוא שהפיץ בארץ ובעולם את הכוזבים שטללו את דרכה של הממשלה: שהמלחמה נועדה רק לטהר שטח של ארבעים קילומטרים, שצה"ל לא יעלה על ביירות, שהסורים וה"מחבלים" הפרו את הפסקת האש. לבסוף אף הודרו והקדים את בגין עצמו בהתנגדותו להצבת משקיפים או"ם לפיקוח על הפסקת האש בביירות. התאום הסימני של פרוס, יצחק רבין, לא טמן אף הוא את ידו בצלחת.

אם היה פרס לנשיא רבין של בגין, היה רבין לשלוש הפזמונים של אריאל שרון.

אחרי שבמשך חודשים הזהיר מפני מלחמה זו והתייחס ריע נגד התוכנית לפתיחתה, הפך לחסידה הנלהב ברגע שפרצה, הצדיק אותה בכל הזדמנות בארץ ובעולם ונתן עצות לכל דורש. תרומתו החיובית היחידה היתה מילה אחת, שהפכה אחת הסימנות העיקריות של תשס"ב: "הפי-לונטר" של ביירות.

מי שקיווה כי צומחת במפלגה מנהיגות אלטרנטיבית, שתתפוס את מקומם של שני פושטיה הרגל המובילים, אוכי-זב. מוטה גור הימחם, הופיע פעם כנץ ופעם כיונה. באמצע המלחמה ביקש מאריאל שרון להעניק לו מינוי חירום בצבא. הוא לא חלק על קו הממשלה אלא בפרטים מישניים. שינאתו ארוכת-הימים לאריאל שרון, שמקורה במאורעות המיתלה ב-1956, לא יכלה לטשטש את הסכמתו הבסיסית למלחמה.

גם המנהיג האלטרנטיבי השני — נשיא המדינה יצחק נבון — לא הסתייג אף ברמז הדק ביותר מן הקו של אריאל שרון ומנחם בגין. הוא החמיץ הזדמנות היסטורית להשמיע קול מצפוני, כפי שיכול — וכפי שחייב — היה גם במיסגרת תפקידו הרם, הוא לא פעל כמשרת המדינה, אלא כמשרת הממשלה.

את פשיטת הרגל ההיסטורית של המפלגה גילם אדם, שביקש פעם לסמל את האגף השפוי, האינטלקטואלי, היוני והסביר שלה: הפרופסור של מנהל בריאות. בשני המלחמה נדהם הציבור לשמוע, מפיו של מירון בנבנישתי, סגן ראש עיריית ירושלים לשעבר, כי אביגור מתדרך את המסבירים המגויסים של צה"ל. המסר העיקרי שלו: יש לכבוש את מערב-ביירות. (אלמלא נמנע מעשה זה, הוא היה נרשם בספרי-ההיסטוריה כפסע המלחמה המחריד ביותר בתולדות ישראל).

בסוף תשס"ב נודע כי הליכוד מוכן להציע לפרופסור שוחר-הקרב את התפקיד המברקש של שגריר ישראל בזונדון — במקומו של האיש אשר ההתנשקות בחייו סיפקה את העיקה להפצת-התופת על ביירות, שבה נפי-תתה המלחמה.

נסיגונו של רונלד רגן להשליט שוב את מפלגת העבודה בישראל, אחת ממטרות תוכניתו החדשה, יכול היה לעורר רק גיחוך אחרי שנה כזאת.

גבע: גבורה אחרת

מ"ם התנהגה בצורה מכובדת יותר — אך איש מאנשיה לא התקרב לאפשרות של מועמדות לתואר איש-השנה.

המפלגה ביטאה בעדינות את הסתייגותה מן המלחמה, אך זוהרה מאוד שלא לחרוג, חלילה, מתחום הקונסנזוס הלאומי. היא לא רצתה להקריב את שותפותה עם מפלגת

אולם סיפורו של מילסון לא היה סיפור ההצלחה של תשס"ב. הפלסטינים סירבו להתנהג כחמורים הכוחרים בין מקד וגור. הם גם סירבו להיות "ערכיי ארץ-ישראל".

כאשר פלשה ישראל ללבנון, התלכדו תושבי השטחים הכבושים מסביב למנהיגותו של יאסר ערפאת. כפי שלא עשו מעולם קודם לכן. הם התנהגו כפי שהתנהגו עמים כבושים בכל התקופות ובכל הארצות — בניגוד לתחושת המלומדת של הפרופסור למדע-הדיכוי.

ואילו מילסון בילה את זמנו בפעולה קדחתנית שמטרתה היחידה היתה להכריח את התושבים להיפגש עימו ולחלוק לו כבוד.

כרם זשוחי: ללא תוחלת

הכל הוביל למלחמה, והמלחמה היתה צריכה להעניק לתשס"ב את איש-השנה שלה.

הוא לא יכול היה לבוא משורות האופוזיציה. המיבחן הגדול של זו בא ביום השני של המלחמה. סי-

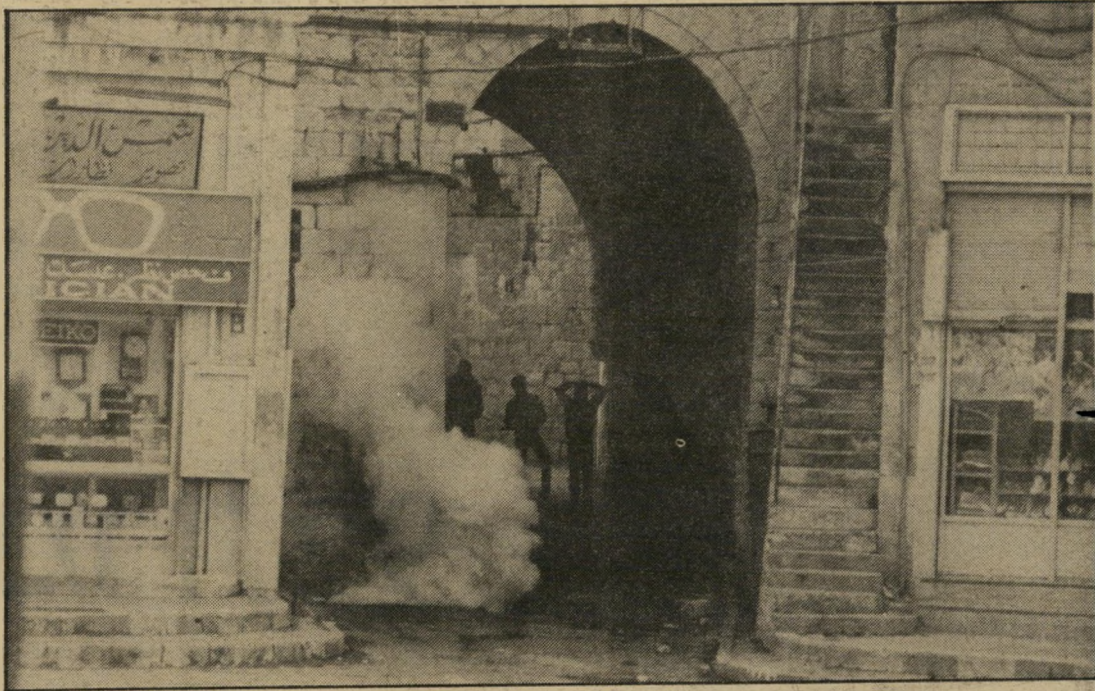
כעבור כמה חודשים כמעט-תרמית ברברניים מבית-מדרשו של יעקוב מרדור: הפארסה של איוס-ההתאבדות של מוקיוני "הרב" מאיר כהנא בנוקר של ימית, הפארודיה של מצדה של צחי הנגבי במרומי האנדרטה, ההופעות העגומות של רבנים, מטריפים חבירי-כנסת ושאר ליצנים, שנשבעו למסור את נפשם על מיזבח ימית, איש מהם לא הקריב אף לא טיפה אחת של דם, והתנועה כולה התפוצצה על פי פקודה, כבועת-סבון אמיתית.

היו לכל המאורע המפובר הזה רק שלוש תוצאות רציי-ניות, אחת חיובית ושתיים שליליות:

הציבור כולו ראה כיצד ניתן לפרק עיר וכפרים, וזה חוזר תמורת שלום שטחים נרחבים, מכני שתצא אש מן השמיים.

הפולחן האליילי של קידוש שדות ואבנים הופרך. הימירה המפורסמת של משה דיין בימי זוהר, שהוא מעדיף את שארם-אל-שיח' בלי שלום על פני שלום בלי שארם-אל-שיח', צילצלה בסוף תשס"ב כדבר-טירוף.

מבחינה זו היתה שנת תשס"ב למיפנה בתולדות ההתפשטות הישראלית.

פיצוצות גז וחומי ואבנים: מבגנים פלסטינים בפתח הקסמה של שכם

עת רק"ה הגישה בכנסת הצעת אי-אמון. הכל הבינו כי ההצבעה היא בעד ונגד המלחמה. אם היה קיים ספק בכך, הרי הכריז בגין בעצמו, דקה לפני ההצבעה, כי הצבעה נגד אי-האמון תהיה הצבעה בעד הממשלה ומדיניותה.

מילבד אנשי רק"ה, לא הצביע איש נגד המלחמה. איש גם לא נמנע. 10 חברי-כנסת, "לא השתתפו" בהצבעה — שיבעת אנשי מפ"ם, יוסי שריד, שולמית אלונים ומרדכי וירשובסקי.

מול צד חיובי זה של הנסיגה עומדת תמונה אחרת, מבהילה בברבריותה: מחיקתה של העיר ימית מעל פני האדמה, באורגיה של הרס מטורף וחסרת-כלית, שלא בא אלא לספק יצרים כמוסים של מחוללים.

הצר האפל של אריאל שרון, אבי המעשה הזה, התגלה בו כצורה אימתנית — כמה חודש שים בלבד לפני שהתגלה כצורה הרבה יותר נוראה במחיקת עין-החילוה מעל פני האדמה, ובאורגיה ההרס והחרב של יום החמישי השחור בביירות המערבית.

עוד ירושה של עצירת הנסיגה קישרה אותה למלחמת-לבנון: בשיא המלחמה צורף לממשלה הפרופסור יובל נאמן. "דוקטור סטריינג'לאב הישראלי", אחד ממחורי ללי הפארסה המטרופת של עצירת-הנסיגה, עצם ישיבתו של איש כזה ליד שולחן-הממשלה הופכת את הבדיחה העגומה לסכנה לאומית. היא מטילה אור חד ומפחיד על התפתחותה של מדינת-ישראל.

ואכן, היה זה אך טבעי שאחרי יום החמישי שי השחור היה יוכל נאמן, השר היחיד שתמך בדי הסתייגות באריאל שרון.

מילסון: כרוכסור מגואל בדם

היתה עוד שרשרת-מאורעות בשנת תשס"ב, שהוביל לה במישורין אל מלחמת-לבנון. היא קשורה בשמו של אדם שלא היה כימעט ידוע בשנה הקודמת: הפרופסור מנחם סילסון.

על מילסון הטיל אריאל שרון לפתוח במית קפה הגדולה, "במלחמה על ארץ-ישראל", כהגדרתו של רפאל איתן. הוא פתח באש — תרתי משמע — בגזירה הראשונה של מילסון. חמה זו — הגדה המערבית ורצועת-עזה — לפני שרפאל איתן פתח באש בגזירה השנייה של אותה המלחמה — לבנון.

בפקודת מילסון, החל מישטר של טרור בשטחים הכבוי שים. ראשי-העיריות פוטרו, ספרים ועיתונים נאסרו להפצה, האוניברסיטאות נסגרו, חבורות של שכירי-חרב מקומיים גויסו וחומשו כדי להטיל אימה בריכוזי-האוכלוסיה, חיילי צה"ל נצטוו לפתוח באש על מפגנים בלתי-חמושים, על-מנת להרוג. לא עברו שבועות רבים, ושמו של האקדמאי המגואל-בדם עורר סלידה בארץ וברחבי העולם. מטרתו המוצהרת של מילסון היתה להכריח את האוכלוסיה בלתי-חמושים, לפי "שיטת המקל והגור", לפנות עורף לאשף ולקבל את מרותם של פלסטינים, "מתונים" — קרי: קוויזלונים שכירים.

דגל פלסטיני ביד מפיגנים ביום-האדמה